

Polismyndighetens överföring av personuppgifter till tredjeland och internationella organisationer

1. SAMMANFATTNING

Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden har granskat om Polismyndighetens rutiner och dokumentation avseende vissa typer av överföringar av personuppgifter till tredjeland och internationella organisationer är förenliga med brottsdatalagen och brottsdataförordningen.

Nämnden anser att Polismyndigheten tillämpar överföringsgrunderna på ett sätt som inte överensstämmer med avsikten med lagstiftningen. Enligt nämnden ska överföringsgrunderna prövas i den ordning som brottsdatalagen föreskriver. Det innebär att Polismyndigheten först måste pröva möjligheten att överföra personuppgifter med stöd av bestämmelsen i 8 kap. 4 § 2 brottsdatalagen (tillräckliga skyddsåtgärder på annat sätt än genom avtal) innan bestämmelserna i 8 kap. 5 § brottsdatalagen om undantag i särskilda situationer kan aktualiseras. Nämnden uppmanar därför Polismyndigheten att vidta de åtgärder som är nödvändiga för att anpassa tillämpningen till gällande bestämmelser i brottsdatalagen. Som en följd av det uppmanas också Polismyndigheten att utarbeta ändamålsenliga och dokumenterade rutiner för prövningar av överföringar enligt bestämmelsen i 8 kap. 4 § 2 brottsdatalagen.

Granskningen har visat att Polismyndigheten i viss utsträckning har ändamålsenliga rutiner för prövningar av överföringar enligt bestämmelserna i 8 kap. 5 § brottsdatalagen om undantag i särskilda situationer. Rutinerna bygger dock som nämnts på en tillämpning av överföringsgrunderna som enligt nämnden inte överensstämmer med avsikten med lagstiftningen. Polismyndigheten uppmanas därför att se över befintliga rutiner på området och på olika sätt anpassa dessa utifrån de ändrade förutsättningarna. Nämnden uppmanar också Polismyndigheten att på lämpligt sätt dokumentera rutinerna.

Polismyndigheten uppfyller i vissa delar dokumentationskraven enligt brottsdataförordningen, men uppmanas att vidta nödvändiga åtgärder för att även uppfylla kraven på dokumentation vad gäller ändamålet med och grunden för överföringar av personuppgifter. Det behövs för att i efterhand kunna kontrollera om en överföring varit lagenlig.

INNEHÅLL

1. SAMMANFATTNING.....	1
2. BAKGRUND.....	3
2.1. Inledning och syfte.....	3
2.2. Ärenden i det internationella registret.....	4
3. RÄTTSLIGA UTGÅNGSPUNKTER.....	4
3.1. Det internationella registret.....	4
3.2. Överföring av personuppgifter till tredjeland och internationella organisationer.....	4
4. UTREDNINGEN.....	8
4.1. Genomförande.....	8
4.2. Nämndens iakttagelser från inspektionen.....	8
4.3. Polismyndighetens svar.....	9
5. NÄMNDENS BEDÖMNING.....	15
5.1. Polismyndigheten bör se över och ändra tillämpningen av överföringsgrunderna.....	15
5.2. Befintliga rutiner för bedömningar av överföringar enligt 8 kap. 5 § BDL.....	18
5.3. Dokumentation.....	18
5. BESLUT.....	20

2. BAKGRUND

2.1. Inledning och syfte

Nämnden genomförde under åren 2015–2016 en granskning av om Polismyndighetens överföring av personuppgifter till tredjeland var förenlig med vissa av den då gällande polisdatalagens (2010:361) bestämmelser.¹ Nämnden uttalade bl.a. att avsaknaden av tydliga riktlinjer för handläggning och bedömning av överföringsfrågorna var en brist. Nämnden konstaterade vidare att de omständigheter som legat till grund för prövningen av det mottagande landets skyddsnivå i normalfallet inte dokumenterades och förutsatte att Polismyndigheten i fortsättningen skulle dokumentera dessa. Det noterades att Polismyndigheten hade påbörjat ett arbete med att dokumentera befintliga rutiner för prövningen av ett tredjelands adekvata skyddsnivå. Nämnden utlovade att följa upp granskningen.

År 2018 trädde nya bestämmelser om överföring av personuppgifter till tredjeland i kraft genom brottsdatalagen (2018:1177) (BDL) och brottsdataförordningen (2018:1202) (BDF). Bestämmelserna innebär bl.a. en viss utökad möjlighet att överföra personuppgifter till tredjeland och internationella organisationer. Det har också införts ett krav på dokumentation av överföringar i vissa fall.

Den 10 december 2019 beslutade nämnden att granska om Polismyndighetens rutiner och dokumentation avseende vissa typer av överföringar av personuppgifter till tredjeland och internationella organisationer är förenliga med BDL och BDF.

Följande frågor har stått i fokus för nämndens granskning.

- Vilka rutiner har Polismyndigheten för att bedöma om en överföring av personuppgifter omfattas av tillräckliga skyddsåtgärder enligt 8 kap. 4 § 2 BDL? Är rutinerna ändamålsenliga?
- Vilka rutiner har Polismyndigheten för att bedöma om en överföring av personuppgifter omfattas av ett undantag för särskilda situationer enligt 8 kap. 5 § BDL? Är rutinerna ändamålsenliga?
- Vilka rutiner har Polismyndigheten för att dokumentera bedömningarna? Är rutinerna ändamålsenliga? Uppfyller Polismyndigheten sin dokumentationsskyldighet enligt 7 kap. 3 § BDF?

¹ Se nämndens uttalande av den 14 juni 2016 ”Polismyndighetens utlämnande av personuppgifter till tredje land” (dnr 113-2015).

2.2 Ärenden i det internationella registret

Det internationella registret (it-systemet DAR-IE) är ett dokument- och ärendehanteringssystem som innehåller ett stort antal ärenden. SPOC (Single Point of Operational Contact) är Polismyndighetens nationella kontaktpunkt för internationella operativa kontakter med andra länder genom bl.a. Interpolsamarbetet. Genom SPOC har svenska brottsbekämpande myndigheter tillgång till kommunikationskanaler med andra länders brottsbekämpande myndigheter dygnet runt. På SPOC handläggs bl.a. de ärenden som innebär överföring av personuppgifter till tredjeland och internationella organisationer.

SPOC tillhör den internationella sektionen, som i sin tur ligger under Polismyndighetens internationella enhet (IE). Internationella enheten tillhör Nationella operativa avdelningen (Noa).

3. RÄTTSLIGA UTGÅNGSPUNKTER

3.1. Det internationella registret

För det internationella registret gäller särskilda bestämmelser i lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalogens område (PBDL). Utöver de generella bestämmelserna i 1 och 2 kap. PBDL gäller 5 kap. 21–22 §§ PBDL vid behandling av personuppgifter i det internationella registret.

Personuppgifter får behandlas i det internationella registret om det behövs för handläggningen av ärenden som rör internationellt polisiärt samarbete eller internationellt straffrättsligt samarbete (5 kap. 21 § första stycket PBDL). Uppgifter om dödsfall, olyckshändelser eller andra liknande händelser i utlandet får också behandlas i det internationella registret, om ärendet rör en fråga som ska handläggas av Polismyndigheten (5 kap. 21 § andra stycket PBDL).

3.2 Överföring av personuppgifter till tredjeland och internationella organisationer

De bestämmelser som reglerar under vilka förutsättningar överföring av personuppgifter till tredjeland och internationella organisationer är tillåten finns i 8 kap. BDL.

3.2.1. Förutsättningar för överföring

Enligt 8 kap. 1 § första stycket BDL får en behörig myndighet överföra personuppgifter till ett tredjeland eller en internationell organisation, om personuppgifterna behandlas i Sverige eller är avsedda att behandlas i ett tredjeland eller av en internationell organisation. Personuppgifterna får dock endast överföras om överföringen

- 1) är nödvändig för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet, utreda eller lagföra brott, verkställa straffrättsliga påföljder eller upprätthålla allmän ordning och säkerhet,
- 2) riktas till en behörig myndighet i ett tredjeland eller till en internationell organisation som är en behörig myndighet, och
- 3) omfattas av
 - a) ett beslut om adekvat skyddsnivå enligt 8 kap. 3 § BDL,
 - b) tillräckliga skyddsåtgärder enligt 8 kap. 4 § BDL, eller
 - c) ett undantag för särskilda situationer enligt 8 kap. 5 § BDL.

Enligt definitionen i 1 kap. 6 § BDL är Polismyndigheten en behörig myndighet när den behandlar personuppgifter inom BDL:s tillämpningsområde. Som tredjeland räknas enligt samma bestämmelse sådana länder som inte är medlemmar i EU med undantag för Island, Liechtenstein, Norge och Schweiz. Med internationell organisation avses en organisation och dess underställda organ som lyder under folkrätten eller ett annat organ som inrättats genom eller på grundval av en överenskommelse mellan två eller flera stater enligt bestämmelsen. Interpol är den internationella organisation som personuppgifter oftast brukar överföras till inom BDL:s tillämpningsområde.²

Enligt 8 kap. 1 § andra stycket BDL ska en behörig myndighet som avser att överföra personuppgifter till ett tredjeland eller en internationell organisation särskilt beakta risken för att enskilda får ett försämrat skydd för sina personuppgifter.

3.2.2. *Beslut om adekvat skyddsnivå*

Enligt 8 kap. 3 § BDL får personuppgifter överföras till ett tredjeland eller en internationell organisation som enligt ett beslut av Europeiska kommissionen har en adekvat skyddsnivå för personuppgifter. En adekvat skyddsnivå innebär att överföring alltid är tillåten förutsatt att förutsättningarna i övrigt enligt 8 kap. 1 och 2 §§ BDL är uppfyllda. Kommissionen har hittills endast fattat ett sådant beslut om adekvat skyddsnivå avseende Storbritannien.

3.2.3. *Tillräckliga skyddsåtgärder*

I de fall där Europeiska kommissionen inte har fattat något beslut om adekvat skyddsnivå får personuppgifter ändå överföras till ett tredjeland eller en internationell organisation om de omfattas av tillräckliga skyddsåtgärder. För det första kan sådana skyddsåtgärder finnas om de har fastställts i ett avtal som ger tillräckliga garantier till skydd för den registrerade (8 kap. 4 § 1 BDL). Ett sådant avtal är dataskyddskonventionen.³ Det innebär att personuppgifter normalt kan

² Prop. 2017/18:232, s. 366.

³ Europarådets konvention om skydd för enskilda vid automatisk behandling av personuppgifter (CETS nr 108).

överförs till länder som är anslutna till konventionen. Även det så kallade Umbrella agreement som gäller mellan USA och EU betraktas som ett sådant avtal som ger tillräckliga garantier till skydd för behandlingen av personuppgifter. Också andra avtal om internationellt samarbete som innehåller bestämmelser om dataskydd och som respekterar registrerades rättigheter kan garantera tillräckligt skydd för personuppgifter som överförs.⁴

För det andra får personuppgifter överförs om den behöriga myndighet som uppgifterna ska överförs till på annat sätt än genom avtal garanterar tillräckligt skydd för dem (8 kap. 4 § 2 BDL). Det innebär att den personuppgiftsansvarige inför en överföring av personuppgifter till ett tredjeland eller en internationell organisation ska bedöma alla omständigheter kring överföringen och komma till slutsatsen att skyddsåtgärderna är tillräckliga. Exempel på sådant som kan vägas in vid bedömningen av om tillräckligt skydd garanteras är om personuppgifterna kommer att omfattas av sekretess efter det att de överförts till ett tredjeland eller en internationell organisation eller att det garanteras att personuppgifterna inte kommer att behandlas för något annat ändamål än det för vilket de överförts. Andra exempel på vad som kan vägas in är vilka regler som gäller för behandling av personuppgifter i tredjelandet eller vilka interna rutiner som tillämpas i den internationella organisationen dit personuppgifterna ska föras.⁵ Även bindande åtaganden att inte sprida personuppgifterna vidare eller att inte använda personuppgifterna efter viss tidpunkt kan vägas in.⁶ Vid bedömningen kan också beaktas eventuella samarbetsavtal som ingåtts mellan Europol eller Eurojust och ett tredjeland och som medger utbyte av personuppgifter.⁷ Det är den personuppgiftsansvarige som har bevisbördan för att skyddsnivån är tillräcklig hos den som tar emot personuppgifterna i tredjelandet eller i den internationella organisationen.⁸

Prövningen av ett lands skyddsnivå enligt 8 kap. 4 § 2 BDL ska göras med utgångspunkt i omständigheterna i det enskilda fallet. Det är alltså inte tillräckligt att det t.ex. årligen görs en bedömning av förhållandena i ett visst tredjeland eller hos en viss organisation och att den bedömningen sedan generellt läggs till grund för beslut att överföra personuppgifter dit. En annan sak är att överföring av vissa personuppgifter kan vara standardbetonad och ske regelbundet till vissa mottagare. Är det fråga om sådana rutinöverföringar kan det vara tillräckligt att kontrollera skyddsnivån t.ex. någon gång per år eller när det i övrigt bedöms påkallat.⁹

⁴ A. prop., s. 378.

⁵ A. prop., s. 378.

⁶ A. prop., s. 493.

⁷ Se skäl 71 dataskyddsdirektivet.

⁸ A. prop., s. 493.

⁹ A. prop., s. 378.

3.2.4. Undantag i särskilda situationer

Om det inte finns något beslut om adekvat skyddsnivå eller tillräckliga skyddsåtgärder får en överföring av personuppgifter ändå göras men endast i vissa särskilda situationer, om överföringen är nödvändig (8 kap. 5 § BDL). Det kan till exempel vara fråga om en överföring som är nödvändig för att i ett enskilt fall förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet, utreda eller lagföra brott, verkställa straffrättsliga påföljder eller upprätthålla allmän ordning och säkerhet (8 kap. 5 § första stycket 2 BDL, undantaget för myndighetsintressen). Undantagen bör tolkas restriktivt och bör inte möjliggöra upprepade, omfattande eller strukturella överföringar av personuppgifter eller storskaliga överföringar utan begränsas till uppgifter som är absolut nödvändiga.¹⁰ I förarbetena nämns exempel som bevisupptagning vid utländsk domstol, kvarstad på och beslag av egendom som finns i ett tredjeland och husrannsakan i en bostad eller lokal som är belägen där. Ett annat exempel kan vara att överföringen är nödvändig i ett brottmål för att kunna delge en i tredjeland bosatt målsägande kallelse till rättegång vid svensk domstol.¹¹

Vid överföringar enligt bl.a. 8 kap. 5 § första stycket 2 BDL ska en intresseavvägning göras när personuppgifter ska överföras (8 kap. 5 § andra stycket BDL). De intressen som ska vägas mot varandra är skyddet för den registrerades rättigheter och friheter och det allmännas intresse av att överföringen görs.¹² Sådana rättigheter och friheter kan t.ex. vara yttrandefrihet och religionsfrihet.¹³ Om den registrerades intresse väger tyngre än det allmännas får personuppgifterna inte överföras. Ett exempel där den registrerades intresse väger tyngre kan vara om han eller hon riskerar dödsstraff, kroppsstraff eller tortyr om hans eller hennes personuppgifter överförs till en behörig myndighet i ett tredjeland.¹⁴

3.2.5. Krav på dokumentation

Överföringar av personuppgifter enligt 8 kap. 4 § 2 och 5 § BDL ska dokumenteras. Av dokumentationen ska det framgå vilka personuppgifter som överförts, datum och tidpunkt för överföringen, ändamålet med och grunden för överföringen och till vilken myndighet som personuppgifterna överfördes. På begäran ska dokumentationen göras tillgänglig för tillsynsmyndigheten (Integritetsskyddsmyndigheten) (7 kap. 3 § BDF).

¹⁰ Se skäl 72 i dataskyddsdirektivet.

¹¹ A. prop., s. 494.

¹² A. prop., s. 495.

¹³ A. prop., s. 387.

¹⁴ A. prop., s. 495.

4. UTREDNINGEN

4.1. Genomförande

Polismyndigheten anmodades inledningsvis att besvara frågor bl.a. om myndighetens rutiner för bedömning av överföringar av personuppgifter till tredjeland och internationella organisationer enligt 8 kap. 4 § 2 och 5 § BDL samt om myndighetens rutiner för dokumentation avseende sådana överföringar enligt 7 kap. 3 § BDF.

Vid ett sonderande möte den 15 september 2020 förevisade Polismyndigheten det it-stöd i it-systemet DAR-IE som myndigheten införde i mars 2020 för att underlätta för handläggare att utföra bedömningar av om personuppgifter får överföras eller inte i enlighet med t.ex. bestämmelserna i BDL. Polismyndigheten förevisade också exempel på ärenden som inneburit överföringar till tredjeland och internationella organisationer enligt BDL och besvarade frågor från nämnden. Vid en inspektion den 28 september 2020 granskade nämnden ett urval av nio sådana ärenden från perioden januari–september 2020.

Efter inspektionen har Polismyndigheten på nämndens begäran besvarat frågor i en remiss. Nämnden har bl.a. ställt kompletterande frågor om Polismyndighetens rutiner på området samt om dokumentationen av ändamålet med och grunden för de nio överföringar som granskats närmare.

4.2. Nämndens iakttagelser från inspektionen

Samtliga nio granskade ärenden i DAR-IE rör överföringar som gjorts med stöd av undantagsbestämmelsen i 8 kap. 5 § första stycket 2 BDL (undantaget för myndighetsintressen). Samtliga ärenden innehöll personuppgifter.

Två av ärendena rör efterlysningar av personer häktade i sin utevaro för grova våldsbrott som på begäran av åklagare har överförts till samtliga länder i Interpol (s.k. röda notiser). I sex ärenden har frågor från Migrationsverket, Åklagarmyndigheten och Polismyndigheten överförts genom s.k. direktmeddelanden till Interpolkontor i tredjeländer via Interpols kommunikationssystem. Frågorna har bl.a. rört fastställande av identitet respektive vistelseort, körkortsinnehav och tidigare brottslighet. I ett ärende har Polismyndigheten genom ett direktmeddelande överfört svar på frågor om en svensk medborgare som ställts av utländsk polis. Datum och tidpunkt för samtliga granskade överföringar framgick av händelseloggen i respektive ärende.

I de två efterlysningssärendena fanns bl.a. en begäran om efterlysning från åklagaren, ett ifyllt formulär avseende den aktuella efterlysningen och ett direktmeddelande angående efterlysningen till ett Interpolkontor i ett tredjeland.

Efterlysningsformuläret har överförts till Interpol och direktmeddelandet har överförts till det aktuella Interpolkontoret.

I de övriga sju ärendena fanns en begäran om svar på frågor från en svensk eller, i ett fall, en utländsk myndighet. Det fanns även ett direktmeddelande med de frågor eller svar som internationella enheten överfört till Interpolkontoret i tredjelandet.

I samtliga ärenden fanns även ett s.k. bedömningsdokument som genererats av att handläggaren kryssat i uppgifter i it-stödet för bedömningar av överföringar av personuppgifter till tredjeland och internationella organisationer. Av dokumentets namn framgick att bedömningen innebar en ”godkänd” överföring. Av innehållet i bedömningsdokumenten framgick bl.a. till vilket Interpolkontor överföringen gjorts samt namn och personnummer på den person som överföringen avsåg. Under rubriken ”Bedömning” framgick följande text i samtliga granskade bedömningsdokument:

”Handläggaren bedömer att personuppgifter för ovan angivna person/personer kan överföras av följande skäl:

- Ärendet rör brottsbekämpande verksamhet.
- Överföringen är nödvändig för att i ett enskilt fall förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet, utreda eller lagföra brott, verkställa straffrättsliga påföljder eller upprätthålla allmän ordning och säkerhet.
- Bedömning: Överföring av personuppgifter får ske eftersom det allmännas intresse, att föra det aktuella ärendet vidare och utföra en arbetsuppgift inom ramen för Polismyndighetens brottsbekämpande verksamhet, väger tyngre än den registrerades intresse av skydd mot kränkning av rättigheter och friheter.”

I ett av efterlysningsärendena fanns förutom det s.k. bedömningsdokumentet även en s.k. bedömningsmall, som till skillnad från bedömningsdokumentet inte hade skapats av handläggarens åtgärder i it-stödet, utan som var upprättat på förhand. Under rubriken bedömning framgick följande:

”Min bedömning är att en överföring av personuppgifter i det aktuella ärendet är förenligt med svenska intressen och får ske eftersom det allmännas intresse, att Polismyndigheten inom ramen för sitt brottsbekämpande uppdrag ska kunna eftersöka personer för lagföring av brott eller för verkställighet av ett utdömt fängelsestraff, väger tyngre än den registrerades intresse av skydd mot kränkning av rättigheter och friheter.”

4.3. Polismyndighetens svar

Polismyndigheten har sammanfattningsvis framfört följande.

4.3.1. Allmänt om överföringsärenden

Överföring av personuppgifter till tredjeland och internationella organisationer sker typiskt sett i ärenden där Polismyndigheten eller annan behörig myndighet

genom Polismyndigheten ställer frågor för att få information från ett tredjeland eller en internationell organisation (s.k. utgående ärenden). Med internationell organisation avses i dessa fall endast Interpol. Överföring av personuppgifter till tredjeland blir även aktuellt när en behörig myndighet i ett tredjeland skickar en förfrågan till det svenska Interpolkontoret (SPOC) och efterfrågar svensk information (s.k. inkommande ärenden). I båda fallen kan det exempelvis röra sig om frågor om körkort, brottsregister, identitet eller pågående förundersökningar rörande allvarlig brottslighet. I ärenden om internationella efterlysningar för lagföring eller verkställighet sker också överföring av personuppgifter till tredjeland och Interpol.

4.3.2. It-stöd för överföringar

I mars 2020 infördes ett it-stöd i DAR-IE som syftar till att underlätta för handläggare att göra bedömningar av om personuppgifter får överföras eller inte enligt bl.a. BDL. It-stödet består av ett bedömningsformulär med ett antal frågor att besvara. När en handläggare arbetar med ett ärende där det finns behov av att överföra personuppgifter till tredjeland aktiverar handläggaren it-stödet och gör sin bedömning genom att använda bedömningsformuläret. En handläggare har även tillgång till ett skriftligt metodstöd.

4.3.3. Rutiner för att bedöma om en överföring omfattas av tillräckliga skyddsåtgärder (8 kap. 4 § BDL)

För att ett tredjeland ska anses ha tillräckliga skyddsåtgärder enligt 8 kap. 4 § 1 BDL ska landet antingen ha anslutit sig till dataskyddskonventionen eller ha ett operativt avtal med Europol eller Eurojust. De tredjeländer som omfattas av något av dessa alternativ är listade som godkända i it-stödet. När handläggaren aktiverar it-stödet är den första frågan som ska besvaras därför till vilket tredjeland som personuppgifterna ska överföras. Prövningen av om det finns tillräckliga skyddsåtgärder enligt 8 kap. 4 § 1 BDL sker därefter automatiskt mot listan med godkända länder. Handläggaren behöver alltså inte göra någon egen bedömning av om ett land har tillräckliga skyddsåtgärder eller inte. Om ärendet gäller en överföring till ett godkänt land fortsätter handläggaren därefter att besvara de frågor i it-stödet som är aktuella vid bedömningen för länder med tillräckliga skyddsåtgärder enligt 8 kap. 4 § 1 BDL. Om det blir en godkänd bedömning skrivs ett direktmeddelande till det aktuella landet/länderna.

Polismyndigheten gör inga överföringar med stöd av 8 kap. 4 § 2 BDL. Myndigheten har gjort bedömningen att det inte är operativt genomförbart att handläggare i varje enskilt ärende ska bedöma alla omständigheter kring en överföring och inhämta garantier om tillräckligt skydd från det Interpolkontor som uppgifterna ska överföras till. Om handläggare i varje enskilt ärende skulle begära information om mottagarlandets nationella lagstiftning vad gäller tystnadsplikt, sekretess, dataskydd etc. och om interna rutiner, samt begära garantier för detsamma och för att uppgifterna inte kan komma att användas för andra

ändamål skulle det kräva mycket omfattande arbetsinsatser. Arbetsinsatsen skulle inte vara begränsad till det svenska Interpolkontoret (SPOC), utan i väsentlig utsträckning krävas från mottagande kontor. Polismyndighetens bedömning är att detta sannolikt skulle resultera i att Sverige inte längre skulle erhålla några svar från tredjeland. Anledningen torde inte med nödvändighet vara att länderna inte skulle uppfylla kraven på ett tillräckligt skydd för personuppgifterna utan att arbetsinsatserna som krävs för att redovisa och dokumentera alla omständigheter skulle anses vara alltför stor i förhållande till utdelningen.

Nämnden har frågat om Polismyndigheten anser att myndigheten prövar överföringsgrunderna i den ordning som anges i 8 kap. 1 § första stycket 3 BDL. Polismyndigheten har i sitt svar på frågan bl.a. anfört att myndigheten inte tolkar den föreskrivna ordningen i paragrafen som att en prövning måste ske mot båda punkterna i 8 kap. 4 § BDL innan en prövning kan ske mot 8 kap. 5 § BDL.

4.3.4. Rutiner för att bedöma om en överföring omfattas av undantag för särskilda situationer (8 kap. 5 § BDL)

Inför en eventuell överföring av personuppgifter med anledning av en fråga från en behörig myndighet i Sverige till ett tredjeland (s.k. utgående ärende) utreder handläggaren först förutsättningarna för att alls överföra personuppgifter enligt 8 kap. 5 § BDL. Vid bedömningen beaktas bl.a. omständigheter som syftet med frågan, nödvändighet, brottets allvarlighetsgrad och risken för att informationen används för ett syfte som den inte är avsedd för. En bedömning görs också av hur den information som förmedlas kan användas, om det kan bli följder för den efterfrågade eller dennes anhöriga och om det då är proportionerligt att ställa frågan. Stor vikt läggs vid att syftet och vinsten med frågan ska överväga den eventuella skada som kan uppstå. Alla handläggare gör självständiga bedömningar utifrån it-stödet och den aktuella informationen och har vid behov möjlighet att rådgöra med sin chef.

Därefter gör handläggaren en bedömning av vilka uppgifter det finns anledning att överföra. Dialog sker med frågeställaren i Sverige vid tveksamheter. Om handläggaren behöver ställa kontrollfrågor till tredjeland utelämnas information som inte är nödvändig då kontrollfrågorna ställs. När kontrollfrågorna besvarats på ett sätt som gör att det finns anledning att gå vidare i ärendet, skickar handläggaren de personuppgifter som behövs för att få svar på frågan. Det kan vara så att handläggaren gör en bedömning att det finns uppgifter som inte ska överföras och i sådana fall utelämnas dessa. Rutinen är inte nertecknad men är ett väletablerat arbetssätt. Bedömningen av vad som inte ska överföras dokumenteras inte utan framgår vid en jämförelse av begäran om inhämtning av uppgifter och den utgående frågan från Polismyndigheten till tredjelandet.

Det sker löpande erfarenhets- och kunskapsutbyten vid dagliga möten där svårbedömda ärenden kan diskuteras med mer erfarna kollegor. Handläggarna får

även återkoppling om det t.ex. skulle uppmärksammas att uppgifter som inte har bedömts vara nödvändiga har överförts. Handläggarna har även regelbunden kontakt med andra myndigheter för att inhämta relevant information för att kunna göra korrekta bedömningar. Omvärldsbevakning sker löpande och information sprids även genom veckobrev där det finns möjlighet att informera om praktisk hantering av vissa ärenden, ny praxis och tillfälliga rutiner. På detta sätt skapas goda förutsättningar för en enhetlig rättstillämpning.

4.3.5. Särskilt om rutiner för att bedöma överföringar i ärenden avseende internationella efterlysningar (8 kap. 5 § BDL)

När internationella enheten efterlyser personer internationellt (i tredjeland) görs en registrering i Interpols efterlysningssystem. Ett automatiserat meddelande om efterlysningen skickas då även till samtliga de länder som efterlysningsbegäran omfattar. För att efterlysa en person internationellt krävs bl.a. att den eftersökta personen är häktad i sin utevaro för ett brott som har ett maxstraff på minst två års fängelse. Om efterlysningen rör verkställighet ska en frihetsberövande påföljd av minst sex månader vara utdömd. En internationell efterlysning sker på begäran av åklagare som, inom ramen för en proportionalitetsbedömning, bedömer och anger vilka länder som ska inkluderas i efterlysningen. Även om en diskussion kan ske mellan handläggaren och åklagaren rörande vilka länder som ska inkluderas är huvudregeln ändå att det är de länder som åklagaren bedömt som nödvändiga för att efterlysningen ska få önskad effekt som ska inkluderas. Om efterlysningen görs till samtliga Interpolkontor sker den genom en s.k. notis och om den endast görs i vissa länder genom en s.k. diffusion. Mot bakgrund av att många länder inte griper personer på grund av information i diffusioner är notiser ofta att föredra om det gäller efterlysningar för lagföring.

När en person t.ex. har häktats i sin utevaro för ett grovt brott och en internationell efterlysning utfärdats, finns det ett behov av en skyndsam handläggning för att ge de brottsbekämpande myndigheterna så goda möjligheter som möjligt att gripa den efterlyste personen under en eventuell flykt. Ju längre tid som går desto sämre blir chanserna att gripa personen t.ex. vid en yttre gräns. En separat bedömning angående personuppgiftsöverföringen för varje enskilt tredjeland innan en efterlysning kan utfärdas är därför inte en reell möjlighet. Överföringen av personuppgifter till tredjeland genom den internationella efterlysningen i Interpols datasystem bedöms vara nödvändig för att i det enskilda fallet, inom ramen för Polismyndighetens brottsbekämpande uppdrag, eftersöka personer för lagföring och verkställighet av straffrättsliga påföljder. Enligt förarbetena till 8 kap. 5 § BDL kan överföringar av personuppgifter i ett enskilt ärende riktas till flera mottagare samtidigt.¹⁵ Vid

¹⁵ Prop. 2017/18:232 s 381.

internationella efterlysningar görs därför endast en bedömning som avser överföring av personuppgifter till samtliga mottagande tredjeländer.

I 8 kap. 5 § andra stycket BDL finns ytterligare förutsättningar som ska vara uppfyllda för att en överföring av personuppgifter ska få ske. När brottet är grovt eller personen är farlig för allmänheten, våldsbenägen eller psykiskt sjuk bedömer Polismyndigheten att förutsättningarna i 8 kap. 5 § andra stycket BDL är uppfyllda.

4.3.6. Rutiner för dokumentation av överföringar

Alla bedömningar som en handläggare gör i it-stödet dokumenteras automatiskt i ett bedömningsdokument. Av dokumentet framgår vilka personuppgifter som överförts, datum för bedömningen, ändamålet med och grunden för överföringen och till vilken myndighet som personuppgifterna överfördes. Mer detaljerad information om ändamål och grund finns i handlingen med frågan från den brottsbekämpande myndigheten. Datum och tidpunkten för själva överföringen framgår av den handling som skickats till tredjeland.

Bedömningar avseende överföringar av internationella efterlysningar dokumenteras genom att en bedömningsmall sparas i varje efterlysningsärende i DAR-IE. Av bedömningsmallen framgår att överföringen av personuppgifter i ärendet bedöms vara förenlig med svenska intressen och att den får ske eftersom det allmännas intresse, att Polismyndigheten inom ramen för sitt brottsbekämpande uppdrag ska kunna eftersöka personer för lagföring av brott eller för verkställighet av ett utdömt fängelsestraff, väger tyngre än den registrerades intresse av skydd mot kränkning av rättigheter och friheter.

4.3.7. Utbildning

Alla handläggare vid SPOC utbildas bl.a. i att göra bedömningar i ärenden om överföring av personuppgifter till tredjeland och internationella organisationer. I utbildningen ingår såväl vilka grundläggande förutsättningar som måste föreligga för en överföring till ett tredjeland eller en internationell organisation som vilka bedömningar som måste göras inom ramen för handläggningen av ett ärende om överföring. Handläggarna får instruktion om att kritiskt granska begäran som inkommer, begära kompletteringar eller förtydliganden från utredare och andra frågeställare samt att utelämna information som inte bedöms nödvändig för frågeställningen.

4.3.8. De granskade ärendena

Polismyndigheten har ombetts att för vart och ett av de granskade ärendena utveckla var i ärendet ändamålet med respektive grunden för överföringen framgår (7 kap. 3 § BDF). Polismyndigheten har även uppmanats att utveckla vad som utgör ändamål och grund för respektive överföring. Enligt Polismyndigheten framgår ändamål och grund både av texten i bedömningsdokumentet och

av frågan från den brottsbekämpande myndigheten. Polismyndigheten har även angett en kort sammanfattning av ändamålet med överföringen för respektive ärende. Som grund för överföringen enligt 8 kap. 5 § första stycket 2 BDL (undantaget för myndighetsintressen) har Polismyndigheten med något undantag angett: ”Överföringen har varit nödvändig för att i ett enskilt fall utreda brott.”. I samtliga ärenden har Polismyndigheten vad gäller grunden för intresseavvägningen enligt 8 kap. 5 § andra stycket BDL angett ”Det allmännas intresse av att brott utreds har ansetts väga tyngre än den registrerades intresse.”.

4.3.9. Polismyndighetens nya tolkning av bestämmelserna i 8 kap. BDL

Polismyndigheten har under ärendets gång anfört att myndigheten sett anledning att företa en vidare översyn över hur myndigheten har tolkat och tillämpat bestämmelserna om överföring av personuppgifter till tredjeland och internationella organisationer.

Polismyndigheten har anfört bl.a. följande med anledning av detta.

Polismyndigheten har hittills tolkat och tillämpat bestämmelsen i 8 kap. 4 § 1 BDL på så sätt att endast dataskyddskonventionen och operativa avtal med Europol och Eurojust betraktas som avtal som ger tillräckliga garantier till skydd för den registrerade. Enligt Polismyndigheten finns det dock utrymme och goda skäl för att betrakta Interpols regler om datahantering (IRPD)¹⁶ som ett bindande avtal om internationellt samarbete med dataskyddsregler som ger tillräckliga garantier till skydd för den registrerade. Polismyndigheten anger ett antal omständigheter som myndigheten anser talar för att IRPD bör anses uppfylla kraven på ett sådant avtal. Interpols IRPD är tillämplig för all behandling som sker i Interpols informationssystem.

I första hand anser Polismyndigheten att eftersom både överföringar som innebär publicering i Interpols databaser (t.ex. internationella efterlysningar) och överföringar i form av direktmeddelanden till Interpolkontor i tredjeländer sker i Interpols informationssystem, omfattas överföringarna av IRPD och ska därför anses lagligt grundade enligt 8 kap. 4 § 1 BDL. I andra hand, om IRPD inte ska anses tillämplig på direktmeddelanden mellan medlemsländerna i Interpol, menar Polismyndigheten att överföringar till tredjeland bör kunna ske med stöd av 8 kap. 4 § 2 BDL. En bedömning av ett lands skyddsnivå bör dock kunna utföras av den personuppgiftsansvarige på grundval av andra omständigheter än uttryckliga garantier som lämnas av mottagaren. Överföringar måste vidare kunna vila på den personuppgiftsansvariges övergripande bedömning av landets skyddsnivå.

¹⁶ Interpol's Rules on the Processing of Data, III/IRDP/GA/2011 (2019)

5. NÄMNDENS BEDÖMNING

5.1. Polismyndigheten bör se över och anpassa tillämpningen av överföringsgrunderna till gällande bestämmelser i brottsdatalagen

Enligt bestämmelsen i 8 kap. 1 § första stycket 3 BDL gäller som huvudregel att personuppgifter får överföras till ett tredjeland eller en internationell organisation endast om viss skyddsnivå är säkerställd för personuppgifterna. Tanken är att den skyddsnivå som säkerställs genom dataskyddsdirektivet (i svensk rätt huvudsakligen genomförd genom BDL och BDF) ska gälla även när personuppgifter överförs till ett tredjeland eller en internationell organisation.¹⁷ Det innebär därför att personuppgifter får överföras till ett tredjeland eller en internationell organisation endast om Europeiska kommissionen har antagit ett beslut om adekvat skyddsnivå (8 kap. 3 § BDL), eller om det inte finns ett sådant beslut, om personuppgifterna omfattas av tillräckliga skyddsåtgärder i det enskilda fallet (8 kap. 4 § BDL). Är inte heller det kravet uppfyllt får en överföring av personuppgifter göras endast om överföringen är nödvändig i vissa särskilda undantagssituationer (8 kap. 5 § BDL). Överföringsgrunderna i 8 kap. 1 § första stycket 3 BDL är alternativa men ska prövas i den ordning som anges i bestämmelsen.¹⁸

Granskningen har visat att Polismyndigheten inte gör några överföringar med stöd av 8 kap. 4 § 2 BDL (tillräckliga skyddsåtgärder på annat sätt än genom avtal). Polismyndigheten har utifrån den tolkning som myndigheten hittills gjort av bestämmelsen angett att det inte är operativt genomförbart att tillämpa bestämmelsen, eftersom det skulle krävas en alltför stor arbetsinsats både av det svenska Interpolkontoret (SPOC) och av det mottagande tredjelandskontoret i förhållande till utdelningen. Polismyndigheten har vidare angett att den inte anser att ordningsföljden i 8 kap. 1 § första stycket 3 BDL innebär en skyldighet för myndigheten att pröva om både första punkten (tillräckliga skyddsåtgärder genom avtal) respektive andra punkten (tillräckliga skyddsåtgärder på annat sätt än genom avtal) i 8 kap. 4 § BDL är tillämplig innan någon av de särskilda undantagssituationerna i 8 kap. 5 § BDL kan tillämpas. Polismyndigheten tillämpar därför antingen bestämmelsen om tillräckliga skyddsåtgärder genom avtal i 8 kap. 4 § 1 BDL eller, när det inte finns något sådant avtal, någon av de särskilda undantagssituationerna i 8 kap. 5 § BDL.

Genom att inte tillämpa bestämmelsen i 8 kap. 4 § 2 BDL (tillräckliga skyddsåtgärder på annat sätt än genom avtal) använder Polismyndigheten i praktiken de särskilda undantagssituationerna i 8 kap. 5 § BDL som huvudregel för överföringar till de tredjeländer som enligt Polismyndigheten inte omfattas av ett sådant avtal som avses i 8 kap. 4 § 1 BDL. Detta kan inte ha varit lagstiftarens

¹⁷ A. prop., s. 371.

¹⁸ A. prop., s. 491.

avsikt. Tvärtom framgår det av både lagtexten och förarbetena att avsikten är att bestämmelserna ska tillämpas endast om det är fråga om en särskild situation. Syftet med regleringen i 8 kap. 5 § BDL är alltså att fånga upp enskilda fall där det, trots bristen på skydd för personuppgifter i ett visst tredjeland eller en viss internationell organisation, kan vara angeläget att kunna föra över vissa personuppgifter till ett sådant land eller en sådan organisation.¹⁹ Av förarbetena framgår också att 8 kap. 5 § BDL ska tolkas restriktivt och vad t.ex. gäller undantaget för myndighetsintressen (8 kap. 5 § första stycket 2 BDL) får det bara utnyttjas i enskilda fall och inte för bl.a. storskaliga överföringar.²⁰ Mot den bakgrunden samt med hänsyn till att överföringsgrunderna ska prövas i den ordning som anges i 8 kap. 1 § första stycket 3 BDL framstår den enda rimliga tolkningen som att en prövning av om någon av de särskilda undantagssituationerna är för handen endast ska göras om andra möjligheter är uttömda. Det innebär alltså att även möjligheten att överföra personuppgifter med stöd av 8 kap. 4 § 2 BDL måste prövas innan frågan om 8 kap. 5 § BDL kan vara tillämplig väcks. Nämnden vill i detta avseende också särskilt erinra om det som sägs i förarbetena om att den omständigheten att det ibland kan vara svårt att göra en prövning enligt 8 kap. 4 § 2 BDL inte fråntar en myndighet ansvaret att göra erforderliga kontroller.²¹ Nämnden uppmanar därför Polismyndigheten att så snart som möjligt se över befintlig tillämpning av överföringsgrunderna och vidta de åtgärder som bedöms nödvändiga för att anpassa tillämpningen till gällande bestämmelser i BDL.

Vad gäller frågan om hur bestämmelsen i 8 kap. 4 § 2 BDL närmare bör förstås vill nämnden framföra följande. Enligt ordalydelsen i 8 kap. 4 § 2 BDL gäller att personuppgifter får överföras till ett tredjeland eller en internationell organisation om ”den behöriga myndighet som uppgifterna ska överföras till på annat sätt garanterar tillräckligt skydd för dem”. Enligt motsvarande artikel i dataskyddsdirektivet (art. 37.1 b) får personuppgifter överföras till ett tredjeland eller en internationell organisation om ”den personuppgiftsansvarige har bedömt alla omständigheter kring en överföring av personuppgifter och dragit slutsatsen att lämpliga skyddsåtgärder för personuppgifterna föreligger”. Även om ordalydelsen i bestämmelsen i BDL skiljer sig något från direktivets ordalydelse är nämndens uppfattning att lagstiftarens avsikt inte har varit att ändra innebörden av bestämmelsen på något avgörande sätt vid implementeringen. I författningskommentaren till 8 kap. 4 § 2 BDL återges också delar av innehållet i artikel 37.1 b, dvs. att en bedömning av alla omständigheter kring överföringen ska göras av den som ska överföra personuppgifterna till tredjelandet eller den internationella organisationen. Som ett exempel på sådant som kan vägas in vid

¹⁹ A. prop., s. 380 och 493.

²⁰ A. prop., s.385 där det hänvisas till skäl 72 i dataskyddsdirektivet.

²¹ A. prop., s. 378 f.

bedömningen av om tillräckligt skydd garanteras anges bl.a. bindande åtaganden om att inte sprida personuppgifterna vidare eller att inte använda personuppgifterna efter en viss tidpunkt.²² Bestämmelsen i 8 kap. 4 § 2 BDL bör därför enligt nämnden inte förstås på det sättet att uttryckliga garantier från mottagaren är en förutsättning för överföring, utan att det är den som ska föra över uppgifterna som ska bedöma om tillräckligt skydd garanteras för personuppgifterna hos den behöriga mottagaren genom att överväga samtliga omständigheter kring överföringen.

En prövning av ett tredjelandets skyddsnivå måste göras med utgångspunkt i omständigheterna i det enskilda fallet, om det inte är fråga om en s.k. standardbetonad överföring som sker regelbundet till vissa mottagare. I ett sådant fall kan det i stället vara tillräckligt att kontrollera skyddsnivån t.ex. någon gång per år eller när det i övrigt bedöms påkallat.²³ Någon närmare vägledning i fråga om vad som avses med en standardbetonad överföring lämnas inte i förarbetena. Nämnden anser att Polismyndigheten är bäst lämpad att göra en analys av vilka överföringar som kan anses tillhöra kategorin standardbetonade överföringar. Nämnden uppmanar därför Polismyndigheten att utföra ett sådant analysarbete och att som en följd av en förändrad tillämpning av överföringsgrunderna även utarbeta ändamålsenliga och dokumenterade rutiner för att bedöma överföringar av personuppgifter enligt 8 kap. 4 § 2 BDL.

5.1.1 Granskningens avgränsning

Nämndens granskning är avgränsad till att omfatta Polismyndighetens rutiner för att bedöma om överföringar av personuppgifter till tredjeland och internationella organisationer omfattas av tillräckliga skyddsåtgärder enligt 8 kap. 4 § 2 BDL eller av ett undantag för särskilda situationer enligt 8 kap. 5 § BDL samt rutinerna för att dokumentera dessa bedömningar enligt 7 kap. 3 § BDF. Vad Polismyndigheten har anfört om hur myndigheten efter en förnyad bedömning menar att bestämmelsen om tillräckliga skyddsåtgärder genom avtal i 8 kap. 4 § 1 BDL kan och bör tolkas, nämligen att Interpol's Rules on the Processing of Data (IRPD) bör betraktas som ett sådant avtal som uppfyller vad som krävs enligt 8 kap. 4 § 1 BDL, är alltså en fråga som inte omfattas av granskningen. Nämnden uttalar sig därför inte i frågan. Det kan dock i sammanhanget tilläggas att nämnden har erfarit att det på EU-nivå har inletts ett arbete av den Europeiska dataskyddsstyrelsen (European Data Protection Board, EDPB) med att ta fram riktlinjer avseende artikel 37 i dataskyddsdirektivet.

²² A. prop., s. 493.

²³ A. prop., s. 378.

5.2. Befintliga rutiner för bedömningar av överföringar enligt 8 kap. 5 § BDL

Polismyndigheten har redogjort för de rutiner och det arbetssätt som myndigheten tillämpar för att bedöma överföringar av personuppgifter enligt 8 kap. 5 § BDL. Nämnden har bl.a. fått information om det it-stöd som har inrättats för att underlätta för handläggare att göra bedömningar av om personuppgifter får överföras eller inte samt om vilka omständigheter som särskilt ska beaktas vid bedömningen. Information har också lämnats t.ex. om hur handläggarna regelbundet genom veckobrev informeras om bl.a. ny praxis och tillfälliga rutiner avseende vissa ärenden och om dagliga möten som möjliggör diskussioner om svårbedömda fall med erfarna kollegor. Även om det beskrivna arbetssättet i delar framstår som ändamålsenligt går det inte att bortse ifrån att det i grunden bygger på en tillämpning av överföringsgrunderna som enligt nämnden inte överensstämmer med avsikten med lagstiftningen. Det framstår därför som en både nödvändig och rimlig åtgärd för Polismyndigheten att, som ett ytterligare led i arbetet med att säkerställa en lagenlig tillämpning av överföringsgrunderna (se föregående avsnitt), även se över befintliga rutiner vad gäller överföringar av personuppgifter enligt 8 kap. 5 § BDL och anpassa dessa utifrån de ändrade förutsättningarna. Nämnden uppmanar också Polismyndigheten att dokumentera rutinerna på ett lämpligt sätt. Därutöver vill nämnden särskilt framhålla följande.

Polismyndigheten har förevisat det it-stöd i DAR-IE som handläggarna aktiverar och fyller i inför en eventuell överföring enligt 8 kap. 5 § BDL. Enligt Polismyndigheten är syftet med stödet att underlätta för handläggarna att göra bedömningar av om personuppgifter får överföras eller inte. Enligt nuvarande ordning innebär it-stödet att handläggaren kryssar för vilka rekvisit i 8 kap. 5 § BDL som bedöms vara uppfyllda, men handläggaren ges i övrigt ingen närmare vägledning i fråga om hur bedömningen för respektive rekvisit ska göras t.ex. vilka omständigheter som ska beaktas. Inte heller det metodstöd som Polismyndigheten har hänvisat till innehåller någon sådan närmare vägledande information. Nämnden anser därför att varken it-stödet eller metodstödet ger tillräckligt tydlig vägledning för hur de aktuella bedömningarna i varje enskilt fall ska göras. Vad som nu sagts gör sig också gällande i fråga om den bedömningsmall som handläggarna inför en överföring sparar ner i varje efterlysningssärende. Nämnden uppmanar Polismyndigheten att avhjälpa dessa brister.

5.3. Dokumentation

Enligt bestämmelsen i 7 kap. 3 § BDF ska överföringar av personuppgifter enligt 8 kap. 4 § 2 och 5 § BDL dokumenteras. Av dokumentationen ska det framgå vilka personuppgifter som överförts, datum och tidpunkt för överföringen,

ändamålet med och grunden för överföringen och till vilken myndighet som personuppgifterna överfördes.

Polismyndigheten har redogjort för sina dokumentationsrutiner och anser att myndigheten lever upp till dokumentationskraven. Enligt myndigheten framgår samtliga uppgifter som ska dokumenteras av bedömningsdokumentet som genereras av handläggaren i it-stödet, förutom datum och tidpunkt för överföringen som i stället framgår av direktmeddelandet som skickats till tredjeland. I ärenden avseende internationella efterlysningar dokumenteras bedömningen av överföringen av personuppgifter i en bedömningsmall som upprättas och sparas i efterlysningsärendet i DAR-IE.

Med utgångspunkt i Polismyndighetens beskrivning av rutinerna och de granskade ärendena bedömer nämnden att Polismyndigheten i vissa avseenden uppfyller dokumentationskraven. Av de granskade ärendena som rör överföringar i form av direktmeddelanden konstaterar nämnden att det framgår av bedömningsdokumenten till vilken myndighet överföringen gjorts samt namnet och personnumret på personen som överföringen avser. Vilka andra personuppgifter som har överförts framgår av direktmeddelandena. Vad gäller de granskade överföringarna av internationella efterlysningar genom s.k. röda notiser framgår det av efterlysningsformulären vilka personuppgifter som överförts och till vilka myndigheter (Interpolkontor) uppgifterna har överförts. Datum och tidpunkt för överföringarna framgår i samtliga granskade ärenden av händelseloggen i respektive ärende. Enligt nämnden är dokumentationskraven därmed uppfyllda avseende vilka personuppgifter som överförts, datum och tidpunkt för överföringen och till vilken myndighet som personuppgifterna överfördes. Nämnden anser dock att det skulle underlätta extern granskning om det infördes en upplysning i ärendena (t.ex. i bedömningsdokumentet/bedömningsmallen) om var det är möjligt att utläsa datum och tidpunkt för överföringen samt vilka personuppgifter som överförts.

Polismyndigheten anser att ändamålet med och grunden för överföringen framgår av bedömningsdokumentet eller bedömningsmallen i kombination med handlingen med frågan respektive begäran om efterlysning från den aktuella brottsbekämpande myndigheten. Nämnden konstaterar dock att samtliga granskade bedömningsdokument innehåller samma text i vilken det slås fast att rekvisiten i 8 kap. 5 § första stycket 2 (undantaget för myndighetsintressen) och andra stycket BDL är uppfyllda. De granskade bedömningsmallarna, som har formulerats i förväg och som bifogas i efterlysningsärenden, innehåller också en text om att handläggarens bedömning är att rekvisiten i bl.a. 8 kap. 5 § första stycket 2 och andra stycket BDL är uppfyllda. Enligt nämnden är det inte tillräckligt att enbart ange att personuppgifter har överförts med stöd av en viss paragraf för att uppfylla dokumentationskravet avseende grunden för överfö-

ringen. De omständigheter som legat till grund för prövningen av att överföringen är lagenlig måste enligt nämnden anges på något sätt. När ett undantag för särskilda situationer tillämpas måste det t.ex. framgå vilka omständigheter som gör att Polismyndigheten bedömer att det rör sig om ett sådant undantagsfall. Nämnden anser därför inte att Polismyndigheten uppfyller dokumentationskravet gällande grunden för överföringen och uppmanar myndigheten att ändra sina rutiner så att omständigheterna som legat till grund för prövningen dokumenteras i alla överföringsärenden. Det behövs för att i efterhand, både vid intern och extern granskning, kunna kontrollera vilka omständigheter som legat till grund för ett beslut att överföra personuppgifter och om prövningen varit fullgod.

Nämnden bedömer att ändamålet med överföringarna av de internationella efterlysningarna framgår av efterlysningsformuläret, där det bl.a. anges vilken brottslighet som efterlysningen gäller. Vad gäller direktmeddelandena anser nämnden dock att ändamålet med överföringen i vart fall kortfattat bör framgå direkt av bedömningsdokumentet. Att det i vissa fall är möjligt att dra slutsatser om ändamålet genom att läsa och tolka handlingen med frågan från den aktuella brottsbekämpande myndigheten är enligt nämnden inte tillräckligt för att det uttryckliga kravet på att ändamålet ska dokumenteras ska anses uppfyllt. Nämnden uppmanar därför Polismyndigheten att även i detta hänseende vidta de åtgärder som behövs för att uppfylla dokumentationskravet.

5. BESLUT

Med detta uttalande avslutas ärendet.

På Säkerhets- och integritetsskyddsnämndens vägnar

Gunnel Lindberg

I avgörandet har deltagit: Gunnel Lindberg (ordförande), Barbro Thorblad, Anti Avsan, Charlotta Bjälkebring Carlsson, Matheus Enholm, Elisabeth Falkhaven, Eva Flyborg, Christina Linderholm, Olle Sandahl och Björn von Sydow (enhälligt).

Föredragande: Elisabeth Hedborg

Expedition till:

Polismyndigheten, Rättsavdelningen, enheten för rättslig styrning och stöd (dnr A372.714/2020)

Kopia för kännedom till:

Integritetsskyddsmyndigheten